

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КЕЧЕ ШИЛНЭ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«22» декабрь 2023 ел

Кече Шилнэ авылы

№ 426

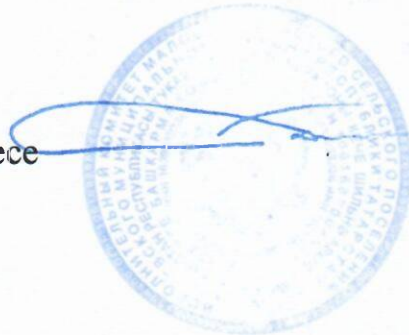
«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнэ авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеге турында» программаны раслау хакында»

2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2018 елның 8 январендәге 1-р номерлы күрсәтмәсен гамәлгә ашыру максатында, Кече Шилнэ авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Кече Шилнэ авыл жирлегенен 2023 елның 22 февварендәге 60 номерлы карары (барлык үзгәрешләре белән) үз көчен югалткан дип санарга.
2. «2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнэ авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеге» программасын расларга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлегендә (tukay.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырырга.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет Житәкчесе

А.Г. Даутов

**«2024-2026 елларга
Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Кече Шилнэ авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеге»
ПРОГРАММАСЫ**

**ТР, Тукай районы
2023 ел**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеге» программасы
Программаны эшләү өчен нигез	2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 8 январендәге 1-р номерлы күрсәтмәсе, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү чаралары турында» Татарстан Республикасы Президентының 2014 елның 06 декабрендәге 1115-ПУ номерлы Указы, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрән кыскарту һәм аларның нәтижеләрән киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 18 февралендәге 159 номерлы карары
Программаның дәүләт заказчысы	Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгы
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның максаты – юл-транспорт һәлакәтләрәнең авырлыгын киметү, гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәэмин итү, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл жирлеге юлларында аларның законлы хокукларын һәм имин хәрәкәт шартларын тәэмин итү. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл жирлегенең юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча дәүләт системасын камилләштерү; - транспорт чараларын йөртүчеләрне һөнәри әзерләү, яңадан әзерләү сыйфатын күтәрү; - юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тәртибен кискәтү һәм транспорт чараларын йөртүчеләрнең ышанычлылыгын арттыру; - юл хәрәкәте иминлеген пропагандалауның, контроль-күзәтчелек эшчәнлегенең нәтижеләлеге арттыру; - транспорт чараларының конструктив һәм эксплуатацион куркынычсызлыгына, аларны тормышка ашыру механизмнарына кагылышлы таләпләрне камилләштерү; - юл хәрәкәтен оештыруның нәтижелә схемаларын, методларын һәм чараларын эшләү һәм куллану; - авыл жирлеге юлларында куркыныч участокларны бетерү һәм булдырмау; - балаларны гына түгел, өлкән яшьтәге кешеләрне дә (шул исәптән пенсионерларны) урамда һәм юлларда хәрәкәт итү куркынычсызлыгы кагыйдәләренә өйрәтү системасын камилләштерү; - авария-коткару эшләренең һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтүнең нәтижеләлеге арттыру
Программаны тормышка ашыру вакыты	2024-2026 еллар
Тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләр	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә авариянең индикатив күрсәткечләре кимү көтелә: юл-транспорт һәлакәтләрәнең авырлыгы. Юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу очраклары ачыклану дәрәжәсен республика буенча уртача күрсәткечтән югарырак күтәргә, шул ук вакытта ЮХИДИ бүлекчәсе эшчәнлеген тизлекне арттыру, узып китү, юл чатында йөрү кагыйдәләрен үтмәү кебек бозуларны ачыклауга юнәлдергә, бу юл-транспорт һәлакәтләрәнең кимүенә сизелерлек йогынты ясагач.</p> <p>Авыл жирлеге территориясендә һәм ТР Тукай муниципаль районы юлларында автомобиль транспорты өлкәсендә авариялелек дәрәжәсен кимү</p>

Программаның төп чаралары	Муниципаль дәрәжәдә юл хәрәкәте иминлеге белән идарә итү структураларын камилләштерү, Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеге идарәсе дәүләт системасының хокукый һәм мәгълүмат базасын камилләштерү. Юл хәрәкәте иминлеге проблемалары буенча максатчан мәгълүмати-пропаганда кампанияләре үткөрү, массакүләм мәгълүмат чараларында юл хәрәкәте иминлеге мәсьәләләрен даими яктырту. Балалар һәм яшүсмерләрнең транспорт культурасын тәрбияләү һәм куркынычсыз тәртипкә өйрәтүнең яңа формаларын һәм ысулларын эшләү һәм гамәлгә кертү, автотранспорт профилендәге спорт картинг-клублары, балалар яшүсмерләр автоматтәбе челтәрен булдыру. Машина йөртүчеләрне эзерләү системасын камилләштерү, автотранспорт чараларын йөртүчеләрнең һөнәри осталыгын күтәрү һәм эзерләү буенча алдынгы технологияләр үзәген булдыру. Контроль-күзәтчелек органнарының үзара хезмәттәшлеге системасын камилләштерү, тиз йөрешле хәрәкәт режимын контрольдә тоту өчен техник чаралар һәм жиһазлар кертү, техник карау чараларын гамәлгә кертү
Программаның ярдәмче программалары һәм төп чаралары үтәләшен оештыру өчен җаваплылар	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл җирлеге Башкарма комитеты
Финанслау күләме һәм чыганаclarы	Программаны финанслауның гомуми күләме 800,00 мең сум тәшкит итә

1. КЕРЕШ

Әлеге программа «2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 8 январендәге 1-р номерлы күрсәтмәсе, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» Татарстан Республикасы Президентының 2014 елның 06 декабрендәге 1115-ПУ номерлы Указы, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен кыскарту һәм аларның нәтижеләрен киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 18 февралендәге 159 номерлы карары нигезендә эшләнә.

Әлеге Программа юл-транспорт һәлакәтләренең авырлыгын киметү, гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, ТР Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл җирлеге юлларында аларның законлы хокуклары гарантияләрен арттыру максатларында эшләнә.

Әлеге Программа түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

- Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл җирлегендә юл хәрәкәте иминлеге дәүләт идарәсенең нәтижеләлеге арттыру;
- юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тәртибен кискәтү һәм транспорт чараларын йөртүчеләрнең ышанычлылыгын арттыру;
- юл хәрәкәтен оештыруның нәтижеләе схемаларын, методларын һәм чараларын эшләү һәм куллану;
- җирле юлларда куркыныч участокларны бетерү һәм булдырмау;
- авария-коткару эшләренең һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтүнең нәтижеләлеге арттыру.

1. Юл-транспорт һәлакәтләренең төп сәбәпләре булып тора:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның юл хәрәкәте кагыйдәләрен һәм һава-метереологик шартларны үтәмәве;

- машина йөртүчеләрне эзерләү процессы белән төгәл, бердәм идарә итү булмау аларның эзерлек дәрәжәсенә һәм сыйфатына карата оптималь таләпләр тәэмин итми;

- машина йөртүчеләрне эзерләү сыйфатына һәм юл хәрәкәтендә башка катнашучыларның юлларда үз-үзләрен тотышы культурасына карата таләпләрне арттыру укуы һәм тәрбияләү структурасында, формаларында һәм ысулларында адекват үзгәрешләр белән, мегариф учреждениеләренә төп массасы педагогик кадрлар составын яхшырту белән бергә алып барылмый;

- халыкның юлларда үз-үзенә тоту культурасының үзгәрүче юл хәрәкәте шартларына туры килмәве;

- машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял режимнарын үтәүне контрольдә тотуны камилләштерү;

- юлларның сыйфаты канәгатьләнерлек булмау.

Жәмәгәтчелек фикерен сораштыру нәтижеләре күрсәткәнчә, авариялелек торышына хокукый нигилизм һәм куркынычсызлык таләпләренә битарафлык күрсәтү төп йогынты ясый. Сораштырылган шәхси транспорт йөртүчеләрнең якинча 30%ы үз гамәлләрен юл хәрәкәтендә катнашучыларның башка мәнфәгатьләренә туры китерми, 40%ы гадәт буенча юл хәрәкәте кагыйдәләрен боза, чөнки юлда беркайчан тәртип сакламый, 35%ы юл ситуациясе (юлның начар торышы, хәрәкәтне оештырудагы житешсезлекләр, транспорт агымының югары тыгызлыгы һәм интенсивлыгы) юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозарга мәжбүр иткән, дип саны, 13%ы юл хәлен кисәтү һәм 5%ы машина йөртүченең игътибары читкә юнәлү дип раслый. Сораштырылуучыларның 28%ы кайчан да булса исерек хәлдә транспорт белән идарә иткән, аларның 25%ы, транспорт руле артына утырганда, сизмәсләр һәм жәзага тартылмаслар дип өметләнгән, 20%ы машина йөртү сыйфатына һәм юл хәлен бәяләүгә алкоголь йогынты ясамаячак, дип санаган.

Моннан тыш, жәмәгәтчелек фикерен сораштыру бүгенге көндә машина йөртүчеләр һәм жәяүлеләр арасында үзара мөнәсәбәтләр бик киеренке булуын күрсәтә. Юл хәрәкәтендә катнашучы бу төркемнәрнең үзара каршы торуы, кагыйдә буларак, юлларда куркыныч хәл тудыруга һәм әлегә төркемнәр арасындагы юл-транспорт һәлакәтләренә шактый өлешендә үлемгә китерә.

Жәяүлеләр тарафыннан жәрәхәтләнүгә китергән юл хәрәкәте кагыйдәләрен төп бозулар булып машина йөргән жирдә билгеләнмәгән урында юл аша чыгу, көйләү сигналлары таләпләрен бозу, жәяүлеләрнең юлның машина йөрү өлешендә исерек хәлдә булуы тора. Жәяүлеләр кичүе булмаган урыннарда юлларны чыгу – иң зур куркыныч. Жәяүлеләрнең юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның объектив сәбәпләре:

- жәяүлеләр кичүләренәң житәрлек булмавы;

- төзекләндерелгән тукталыш мәйданчыклары булмау;

- жәмәгәт транспорты тукталу урыннарында «Автобус тукталышы урыны» юл билгеләре булмау;

- юл чатлары зонасында «Главная дорога», «Уступите дорогу» юл билгеләре булмау.

Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасы халыкның иң киң катламнары, жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алмыйча хәл ителә алмый. Социаль-психологик системалар, шул исәптән дини укулар, төрле рухи концепцияләр һәм ижтимагый берләшмәләр нигезендә халыкның киң массаларының үз-үзләрен тотышы формаларын һәм ижтимагый аңын формалаштыру тәҗрибәсе кешеләрнең үз-үзләрен тотышы хакында массакүләм үзгәрешләргә исәп тотарга мөмкинлек бирә. Социаль-психологик системалар, шул исәптән дини укулар, төрле рухи концепцияләр һәм ижтимагый берләшмәләр нигезендә халыкның киң массаларының үз-үзләрен тотышы формаларын һәм ижтимагый аңын формалаштыру тәҗрибәсе кешеләрнең үз-үзләрен тотышы хакында массакүләм үзгәрешләргә исәп тотарга мөмкинлек бирә.

Халык белән пропаганда-аңлату эшләре, балалардан башлап, даими алып барылырга тиеш һәм барыннан да элек юл хәрәкәтендәге вакыйгаларның тискәре нәтижеләренә бәйле потенциал куркынычны аңлауга, юл хәрәкәте иминлеге өлкәсендә нормаларны, кагыйдәләрен һәм стандартларны бозучыларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыруга юнәлтелгән булырга тиеш. Моннан чыгып, юл хәрәкәтендә кешеләрнең хокукый тәртибен формалаштыру юнәлешләрен билгеләгәндә, халыкның төрле социаль һәм яшь категорияләренә юнәлдерелгән дифференциацияләнгән пропаганда үткәреләргә тиеш.

Авариялелек дәрәжәсен, китерелгән кеше һәм матди югалтуларны бары тик дәүләт һәм ижтимагый оешмалар тарафыннан бөтен халыкның актив ярдәме белән законнар чыгару, икътисадый, техник һәм тәрбия характерындагы чаралар комплексын гамәлгә ашырганда гына киметергә мөмкин.

Юл хәрәкәтендә катнашучылар белән эшләүдә дәүләт сәясәтен камилләштерү буенча юлларда халыкның үз-үзен тотышы культурасын күтәрүгә юнәлдерелгән проектны тормышка ашыру Кече Шилнә авыл җирлегендә авариялелек дәрәжәсен киметергә мөмкинлек бирәчәк, бу юл-транспорт һәлакәтләреннән килгән зыянны каплауга матди чыгымнарны киметәчәк.

2. ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максаты булып гражданның сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл җирлеге юллары буенча имин хәрәкәт итү шартларына аларның законлы хокукларын гарантияләү тора. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:

- җирлектә юл хәрәкәте иминлеге дәүләт идарәсенең нәтижелелеген арттыру;
- юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тәртибен киметү һәм транспорт чараларын йөртүчеләрнең ышанычлылыгын арттыру;
- юл хәрәкәтен оештыруның нәтижеләе схемаларын, методларын һәм чараларын эшләү һәм куллану;
- авыл җирлеге юлларында куркыныч участокларны бетерү һәм булдырмау;
- авария-коткару эшләренең һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтүнең нәтижелелеген арттыру.

3. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫНЫҢ (БҮЛЕКЛӘРНЕҢ) СИСТЕМАСЫ

Программаның максатына 5 максатчан проект белән тәкъдим ителгән программа чаралары комплексын тормышка ашыру нигезендә ирешү күздә тотыла:

1 проект. Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү белән идарә итүнең муниципаль системасын камилләштерү

Проектның төп максаты булып Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл җирлегендә юл хәрәкәте иминлеге дәүләт идарәсенең нәтижелелеген арттыру тора.

Чаралар планында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү белән идарә итү системасын алга таба камилләштерү каралган. Бу бурыч хәзерге вакытта аеруча актуаль. Әлеге проект кысаларында җирлек дәрәжәсендә идарә структураларын камилләштерү, юл хәрәкәте иминлеге белән идарә итүнең дәүләт системасын хокукый һәм мәгълүмати тәмин итү буенча чаралар комплексын (түбәндә китерелгән) тормышка ашыру күздә тотыла.

Юл хәрәкәте иминлеге өлкәсендә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү һәм оештыруга карата таләпләрне билгеләүче, әлеге таләпләрне тормышка ашыру тәртибен һәм аларны бозган өчен жаваплылыкны билгеләүче норматив базаны камилләштерү буенча эш алып бару планлаштырыла. Автомобиль транспортында пассажирлар йөртү иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар комплексы гамәлгә ашырылачак.

Юл-транспорт һәлакәтләренең авыр нәтижеләрен киметү өчен, проектта авария-коткару эшләренең оперативлыгын һәм нәтижелелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру каралган.

Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, аварияләргә булдырмау максатыннан, автотранспорт предприятиеләре тарафыннан өстәмә рәвештә түбәндәге чаралар эшләнә:

1. Начар климат шартларында машина йөртүчеләрнең эшенә ныклы контроль, яшь машина йөртүчеләрнең мөстәкыйль эшләвен, аларның машина йөртү күнекмәләрен тикшерүне тәмин итүне контрольдә тоту оештырылган.

2. Юл хэрэгэте кагыйдэлэре һәм машина йөртү күнекмэлэре буенча йөртүчелэрнен белемнэрен өстәмэ тикшерүлэр үткэрелэ.

3. Ял көннэрендэ, төнлэ һәм эштэн тыш эшлэрдэ 3 айдан да ким эш стажы булган йөртүчелэрне эшкэ жэлеп итү тыела.

4. Хэрэкэтгэге составка техник хезмэт күрсэтү һәм ремонтлау сыйфатын контрольдэ тоту тээмин ителгэн.

5. Куркыныч участокларда хэрэкэт режимнарын үтэүне контрольдэ тоту көчэйтелде.

6. Хэрэкэт иминлеген тээмин итү мәсьэлэлэре буенча машина йөртүчелэр-остазлар белэн инструктив-методик киңэшмэлэр, семинарлар үткэрелэ.

7. Барлык юл-транспорт һалакэтлэре дә тикшерелэ.

Һәр предприятиедэ күчмэ составны ремонтлау, линиягэ чыгарганда һәм предприятиегэ кайтканда аның техник торышы, күчмэ составны экипировкалау, машина йөртү составына яңа медицина таныклавы, рейс алды һәм рейстан соң контроль тикшерү, машина йөртүчелэрнен хезмэт һәм ял режимын үтэү өчен жавап бирүче структуралар бар. Кышкы һәм жэйге эш шартларына күчкэндэ сезонлы инструктажлар үткэрелэ. Машина йөртүчелэр составына юл-транспорт һалакэтлэрнен барлык очраклары һәм сәбэплэре дә хэбэр ителэ.

2 проект. Юл хэрэкэтендэ катнашучылар белэн эшлэүдэ дәүләт саясәтен камилләштерү

2022-2024 елларга каралган «Юл хэрэкэте иминлеген арттыру буенча чараларга ижтимагый ярдәм оештыру» проектындагы күп кенэ чараларны «Юл хэрэкэтендэ катнашучылар белэн эшлэүдэ дәүләт саясәтен камилләштерү» проектының икенче этабында дәвам итү күздэ тотыла. Максатчан мәгълүмати-пропаганда кампаниялэре ярдәмендэ юл хэрэкэте иминлеге проблемасы буенча жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру, халыкны укытуның нәтижэле методларын кертү буенча эш дәвам итэчэк, шул исәптэн балалар һәм яшүсмерлэр белэн юлларда куркынычсызлык кагыйдэлэрнен өйрэтү буенча эш көчэйтелэчэк. Машина йөртүчелэрнен һөнэри ышанычлылыгын арттыру буенча чаралар каралган. Аларның төп өлешлэре булып машина йөртүчелэрне эзерлэү системасын камилләштерү, юл хэрэкэте кагыйдэлэрнен системалы рәвештэ бозучы машина йөртүчелэр белэн профилактик эш алып бару, йөртүчелэргэ психофизиологик диагностика үткэрү нигезлэрен булдыру тора.

Проектның төп максаты – юл хэрэкэтендэ катнашучыларның куркыныч тәртибен кисэтү һәм транспорт чараларын йөртүчелэрнен һөнэри ышанычлылыгын арттыру.

Проект кысаларында массакулэм мәгълүмат чараларын файдаланып, юл хэрэкэтендэ катнашучыларның куркынычсыз тәртибен формалаштыруга, табибка кадэр беренче ярдәм күрсэтү методларына һәм юл хэрэкэтендэ хокукый мәсьэлэлэрнен юнэлдерелгэн чаралар комплексын, массакулэм мәгълүмат чараларында юл хэрэкэте иминлеген оештыру һәм тээмин итү мәсьэлэлэре буенча даими мәкалэлэр циклын, юл хэрэкэте иминлеге торышын аңлату һәм юл хэрэкэте иминлеген тээмин итү буенча күрелэ торган чаралар турында белгечлэр чыгышлары күздэ тотыла.

Массакулэм мәгълүмат чаралары ярдәмендэ жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру һәм юл хэрэкэте кагыйдэлэрнен үтэү буенча махсус пропаганда кампаниялэрнен оештыру һәм үткэрү күздэ тотыла. Бу кампаниялэр контроль-күзэтчелек органнары эшчәнлеге белэн яраштырылырга һәм юл хэрэкэтендэ катнашучыларның үз-үзлэрен тотышын максатчан контрольдэ тотуны гамэлгэ ашырырга тиеш.

Өлеге чараларны тормышка ашыру халыкның игътибарын юл хэрэкэте иминлеге проблемасына жэлеп итүне, үткэрелэ торган чараларга ижтимагый ярдәм күрсэтүне һәм юл хэрэкэтендэ катнашучыларда куркынычсызлык стандартларын формалаштыруны тээмин итэргэ тиеш.

Проектта юл хэрэкэтендэ аеруча якланмаган катнашучыларга, балаларга, яшүсмерлэргэ, шулай ук пенсионерларга аерым игътибар бирелэ. Балаларны һәм яшүсмерлэрне транспорт культурасына өйрөтүнең һәм тәрбиялэүнең юлларда һәм урамнарда үз-үзлэрен дөрөс тоту күнекмэлэрен һәм белемнэрен актив, ижади яктан үзләштерүне тээмин итэ торган яңа, нәтижелерэк формаларын һәм ысулларын кертү каралган: юл хэрэкэте иминлеге буенча иң яхшы рәсем һәм

плакат конкурсы үткөрү, автотранспорт профилендэге спорт клубларын, урта белем бирү мэктаплэре каршындагы велошәһәрчекләр төзү каралган.

Проектта каралган мөһим юнәлешләрнең берсе булып юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозган машина йөртүчеләр белән профилактик эш алып бару тора.

Исерек хәлдә ясалган юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү өчен машина йөртүчеләргә рейс алды тикшерүе үткәргә кирәк. Көтелгән нәтижә – исерек хәлдә ясалган юл-транспорт һәлакәтләренең кимүе.

Юл-транспорт һәлакәте урынында беренче булып ЮХИДИ бүлеге хезмәткәрләре һәм автотранспорт йөртүчеләре була. Зыян күргәннәргә беренче медицина ярдәме күрсәтү өчен ЮХИДИ бүлеге хезмәткәрләре, шулай ук машина йөртүчеләр беренче ярдәм күрсәтүнең билгеле бер күнекмәләренә ия булырга тиеш. Беренче медицина ярдәме күрсәтү буенча укуларны Тукай районы үзәк хастаханәсе үткәрә, укыту программасы 16 сәгатькә исәпләнгән.

Югарыда әйтелгәннәрне исәпкә алып, проектта балаларны һәм яшүсмерләрне транспорт культурасына өйрәтүнең һәм тәрбияләнүнең юлларда һәм урамнарда үз-үзләрен дәрәс тоту күнекмәләрен һәм белемнәрен актив, ижади яктан үзләштерүне тәэмин итә торган яңа, нәтижәләрәк формаларын һәм ысулларын кертү каралган.

3 проект. Юл хәрәкәтен оештыруны һәм шартларын камилләштерү

Әлеге проектның төп максаты булып Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл жирлегендә юл хәрәкәте оештыруның тагын да нәтижәләрәк схемаларын, методларын һәм чараларын эшләү һәм куллану, юл хәрәкәте шартларын камилләштерү юлы белән юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу куркынычын киметү тора. Куелган максатка ирешү чарасы булып юллардагы куркыныч участокларны һәм куркыныч хәрәкәт шартларын бетерү һәм кисәтү буенча чаралар комплексын тормышка ашыру тора.

«Татавтодор» ААҖнең Чаллы филиалы 395,1 км территориаль автомобиль юлына хезмәт күрсәтә. Районның гамәлдәге автомобиль юллары чөлтәре нигездә формалашкан. Әмма күп кенә параметрлар буенча ул автомобиль хәрәкәтенең барлык үсә баручы таләпләренә туры килми, шуңа күрә транспорт чыгымнарын бөтен яклап киметү бурычы белән беррәттән, районда гамәлдәге автомобиль юллары чөлтәрен камилләштерү эше дә дәвам ителергә тиеш, ул теләсә нинди хужалык элементләрен гамәлгә ашырганда уңайлыкның һәм рентабельлекнең гарантияләнгән дәрәжәсен тәэмин итәчәк.

Анализ мәгълүматлары буенча жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары (поселок эчендәге) күчеш тибындагы өслеккә ия. Бу юллар ныклык күрсәткечләре һәм автомобиль транспорты хәрәкәте куркынычсызлыгы буенча төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең заманча таләпләренә конструктив туры килми.

Шулай итеп, жирлекләрдә күчмә типтагы юллар саны шактый. Барлык торак пунктлар һәм авыл хужалыгы предприятиеләре дә каты өслекле юллар белән тәэмин ителмәгән. Шуңа күрә Программа чаралары юл шартларын гомуми яхшыртуга һәм юл-транспорт һәлакәтләре концентрациясе участокларын бетерүгә ярдәм итә.

Гамәлдәге юлларны гомуми яхшырту аларга шундый форма бирүгә һәм юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләренә туры килә торган хәрәкәтне жайга салуны тәэмин итүгә юнәлдерелгән.

, Юл-транспорт һәлакәтләренең, шул исәптән аеруча авыр нәтижәләрнең сәбәпләр структурасында машина йөртүчеләрнең аруы мөһим факторларның берсе буларак, машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял режимнарын үтәүгә контрольне камилләштерүне таләп итә. Нәтижәле контрольне гамәлгә ашыру транспорт чараларын хәрәкәт параметрларын теркәү жайланмалары белән техник жиһазландырганда мөмкин булчак.

4 проект. Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерү

Юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү буенча нәтижәле чараларның берсе булып контроль-күзәтчелек эшчәнлеген активлаштыру тора. Контроль-күзәтчелек эшчәнлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала: юл хәрәкәтендә катнашучыларның эшчәнлеген (юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләрен үтәү) контрольдә тоту; тимер юл аркылы чыгу урыннарын һәм юлларны, ясалма корылмаларны карап тотуны һәм линиягә чыгучы транспортның төзеклеген контрольдә тоту.

Проектның төп максаты булып хокукий, оештыру, мәгълүмати һәм техник тәэмин итүне камилләштерү юлы белән, контроль-күзәтчелек эшчәнлеген нәтижәлеләген арттыру хисабына аварияләрне киметү тора.

Әлеге максатны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- юл хәрәкәте иминлеген өлкәсендә ведомствоара компетенциягә ия контроль-күзәтчелек органнарының нәтижәле хезмәттәшлеген системасын булдыру.

Юл-транспорт һәләкәтләре концентрациясе участокларын бетерүгә һәм юл шартларын яхшыртуга юнәлдерелгән Программаның беренче этабы чаралары шулай ук юл-транспорт һәләкәтләре концентрациясе участокларында һәм башка потенциал куркыныч участокларда юл эшләрен башкарганда алга таба да үсеш алды, автомобиль юлларында куркынычсыз транспорт развязкасын урнаштыру каралган. Юл-транспорт һәләкәтләрен ачыклауның һәм зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтүнең мәгълүмати системасын алга таба үстерү, шулай ук госпитальгә кадәрле этапта медицина ярдәме күрсәтү системасын үстерү күздә тотыла;

- гамәлдәге законнарға, башка норматив хокукий актларга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту, юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә кагыйдәләр, стандартлар, техник нормалар һәм башка норматив документлар эшләү, машина йөртүчеләргә транспорт чаралары белән идарә итү хокукы алу һәм укыту; пассажирлар йөрткәндә һәм йөк ташыганда юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, транспорт һәм юл хужалыгы объектларын, продукциясен һәм хезмәтләрен мәжбүри сертификацияләү; юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүгә бәйле эшчәнлекне лицензияләү;

- юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуны теркәү оператив-техник чараларны, машина йөртүчеләрне эзерләү һәм аларның торышын, транспорт чараларын эксплуатацияләү, юллар төзү һәм эксплуатацияләүне диагностикалау приборларын һәм чараларын эшләү һәм керту.

Юлларның һәм юл корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен куркыныч, зур габаритлы һәм авыр йөкләр ташуны контрольдә тоту буенча нәтижәле чаралар системасын эшләргә һәм юл чөптәрен үлчәү контроле пунктлары белән тәэмин итәргә кирәк.

Бу өлкәдә тизйөрешле хәрәкәт режимнарына, машина йөртүчеләрнең һәм пассажирларның куркынычсызлык каешларын һәм мотошлемнарны куллануға контрольне көчәйтү, исерек яисә наркотиктан исергән хәлдә машина йөртүчеләрне ачыклау буенча бурычлар өстенлекле булып тора.

Тулаем алганда, контроль-күзәтчелек органнарының юл хәрәкәте буенча эшен камилләштерү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- хәрәкәт куркынычсызлыгы өлкәсендә контроль һәм күзәтчелек системасын камилләштерү буенча норматив-хокукий һәм оештыру документларын эшләү һәм раслау;

- ЮХИДИ бердәм мәгълүмати-эзләү системасын керту;

- автотранспорт чаралары хәрәкәтен мониторинглау һәм анализлау системасын оештыру, транспорт хәрәкәте тыгыз участокларны, концентрация урыннарын ачыклау;

- кышкы чорда юлларны карап тотуны оештыруны, контрольдә тотуны һәм техник тәэмин итүне камилләштерү;

- дәүләт техник карау станцияләре контролерларын эзерләү һәм яңадан эзерләү программасын эшләү һәм тормышка ашыру;

- социаль мәсьәләләрне хәл итү (ЮХИДИ хезмәткәрләре өчен торак төзү һәм сатып алу, ЮХИДИ ветераннарына матди ярдәм күрсәтү һ. б.)

Хезмәткәрләрен контроль-күзәтчелек эшчәнлегенә нәтижәлеләген аларның техник тәэмин ителеше дәрәжәсенә бәйле.

5 проект. Фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре

Программа чараларын тормышка ашыруның югары нәтижелелегенә ирешү һәм юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү буенча эш сыйфатын арттыру өчен юл хәрәкәте иминлеге системасының бөтен эшчәнлеге юл хәрәкәтен оештыру турында иң заманча белемнәргә һәм юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү эшен камилләштерү, юл чөлтәрен формалаштыру, транспорт хәрәкәте иминлеге һәм башка белем өлкәләре арасында үзара бәйләнешкә нигезләнәргә тиеш.

Юл хәрәкәте иминлеге буенча фәнни тикшеренүләр гамәли булып тора. Алар юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмауда яки аларның санын киметүдә нәтижәле булырга мөмкин, дип санала. Эгәр дә юл-транспорт һәлакәтләре мөһим социаль-икътисадый проблема дип танылмаса, фәнни тикшеренүләрне аклау кыенрак булып иде.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, фәнни тикшеренүләрнең беренче максаты юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмау түгел, ә белем алу. Әмма бу белемнәр юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмауда әһәмиятле булырга мөмкин. Ничек кенә булмасын, шуны ышанып әйтергә була: фәнни тикшеренүләрнең сыйфаты югарырак булган саен, аның карарлар кабул итүгә йогынтысы зуррак.

Бу өлкәдә фәнни-тикшеренү эшләренең нигезе булып, мәсәлән, түбәндәгеләр тора:

- аеруча авыр нәтижеләргә китергән юл-транспорт һәлакәтләренең сәбәпләрен комплекслы тикшерү;

- юл-транспорт һәлакәтләренең торышы һәм проблемалары мониторингы;

- ижтимагый фикер мониторингы;

- юл-транспорт һәлакәтләре күрсәткечләрен дәүләт исәбенә алу системасын камилләштерү буенча методик рекомендацияләр эшләү;

- юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозучы машина йөртүчеләрне яңадан эзерләү буенча укыту-программа документациясен эшләү;

- авто/транспорт чараларын йөртүчеләрне эзерләүче укытучыларның квалификациясен күтәрү буенча уку-укыту планнарын һәм программаларын эшләү;

- автотранспорт чараларын йөртүчеләрне эзерләүнең инновацион технологияләрен эшләү;

- хәзерге вакытта психологик аспектларны исәпкә алмыйча, жәмгыять эшчәнлегенең бер генә өлкәсендә дә нәтижеләргә ирешеп булмый.

Юл хәрәкәте өлкәсе дә искәртмә булып тормый, аның уңышы күп очракта кешегә, аның осталыгына, күнекмәләренә, психика үзенчәлекләренә һәм халәтенә бәйле. Барлык юл-транспорт һәлакәтләренең 3/4 транспорт чараларын йөртүчеләр гаебе белән, аларның табигый яки хезмәт эшчәнлеге барышында алынган психофизиологик сыйфатларына, агымдагы психик яки физик халәте бозылуга, психик эшчәнлек процессында тоткарлыкларга бәйле хаталары нәтижәсендә килеп чыга.

Транспортта аварияне киметүгә юнәлдерелгән иң нәтижәле чараларның берсе – йөртүче һөнәренә кандидатларны да, аларның эш үзенчәлекләрен билгеләгәндә (такси, автобуслар, йөк транспорты, куркыныч яки аеруча кыйммәтле йөк ташу, еракка ташу һ.б.) машина йөртүчеләрне дә психофизиологик сайлап алу. Галимнәр тарафыннан машина йөртүче өчен һөнәри яктан мөһим булган сыйфатлар ачыкланган, аларга шөгыйльләнәп ирешеп булмый, компенсацияләми һәм аларның булмавы машина йөртүче булу мөмкинлеген шик астына куя. Алдынгы автомобиль илләренең транспорт психологлары бәяләвенчә, психофизиологик сайлап алуны кертү юл-транспорт һәлакәтләре санын 20%ка киметергә мөмкин.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, гамәлдәге кадрлар агентлыклары инде хәзер үк персональны, шул исәптән машина йөртүчеләрне сайлау буенча хезмәт тәкъдим итә. Шулар ук вакытта алар психологик портрет төзү белән генә чикләнәләр, бу машина йөртүчеләр өчен житәрлек түгел, чөнки безне, барыннан да элек, аның командада нинди булуы түгел, ә юл-транспорт һәлакәтенә элгү ешлыгы кызыксындыра.

Эшкә урнашканда психодиагностика кертү шулай ук уңай фактор булып тора, ул машина йөртүчеләрнең жаваплылыгын һәм дисциплинасын арттыра, кадрлар агымын киметә, бу юл-транспорт һәлакәтләрендә чагылыш тапмый калмый.

4. ПРОГРАММАНЫ ФИНАНСЛАУ

Программаны финанслауның гомуми күләме ___ мең сум тәшкил итә.

Муниципаль бюджетлардан финанслар белән идарә итүче – авыл жирлеге Башлыгы, район Башлыгы.

Элеге финанслау күләмнәре тиешле финанс елына бюджетларны формалаштырганда төгәлләштерелергә тиеш.

Моннан тыш, мөмкинлек булган саен район бюджеты акчалары, максатчан һәм ирекле иганәләр жәлеп ителәчәк.

5. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМНАРЫ

Элеге Программа «2018-2025 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасының, «2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2018 елның 8 январендәге 1-р номерлы күрсәтмәсенен, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» Татарстан Республикасы Президентының 2014 елның 06 декабрендәге 1115-ПУ номерлы Указының, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрнен кыскарту һәм аларның нәтижеләрен киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 18 февралендәге 159 номерлы карарының алга таба үсеше булып тора һәм һәм «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон (2023 елның 14 ноябрәнә үзгәрешләр белән) һәм Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән нормалар нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ХУЖАЛАРЫНЫҢ ГРАЖДАНЛЫК ЖАВАПЛИЛЫГЫН ИМИНИЯТЛӘШТЕРҮ

Зыян күрүчеләр транспорт чараларыннан файдаланганда, аларның тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә китерелгән зыянны каплау хокукларын яклау максатында, күрсәтелгән федераль закон белән транспорт чаралары хужаларының гражданлык жаваплылыгын мәжбүри иминиятләштерүнең (алга таба – мәжбүри иминиятләштерү) хокукий, икътисадый һәм оештыру нигезләре билгеләнә.

Мәжбүри иминиятләштерүнең төп принциплары булып тора:

- күрсәтелгән федераль законда билгеләнгән чикләрдә зыян күрүчеләрнен тормышына, сәламәтлегенә яисә мөлкәтенә китерелгән зыянны каплау тарантиясе;

- транспорт чаралары хужаларының гражданлык жаваплылыгын иминиятләштерүнен гомуми һәм мәжбүри булуы;

- Россия Федерациясе территориясендә күрсәтелгән Федераль закон белән билгеләнгән гражданлык жаваплылыгын иминиятләштерү бурычын үтәмәгән транспорт чараларын кулланмау, транспорт чаралары хужаларының юл хәрәкәте иминлеген арттыруда икътисадый кызыксынуы.

Транспорт чаралары хужалары элеге Федераль законда билгеләнгән шартларда, тәртиптә һәм аның нигезендә иминиятләүчеләр сыйфатында транспорт чараларыннан файдаланганда башка затларның тормышына, сәламәтлегенә яки мөлкәтенә зыян килү нәтижәсендә килеп чыгарга мөмкин булган гражданлык жаваплылыгын үз хисабына иминиятләштерергә тиеш.

Мәжбүри иминият килешүе төзелә торган шартлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан чыгарыла торган мәжбүри иминиятләштерү кагыйдәләрендә булган мәжбүри иминият шартнамәсенен типлаштырылган шартларына туры килергә тиеш.

Транспорт чарасы хужасының Россия Федерациясе территориясендә транспорт чарасыннан файдаланганда зыян күрүчеләрнен тормышына, сәламәтлегенә яисә мөлкәтенә зыян килү аркасында

барлыкка килгән йөкләмәләр буенча гражданлык җаваплылыгы куркынычы белән бәйле мөлкәт мәнфәгатьләре мәжбүри иминият объекты булып тора.

Транспорт чаралары хужалары тарафыннан мәжбүри иминиятләштерү мәжбүри иминият шартнамәләре төзү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Мәжбүри иминият шартнамәләрендә транспорт чаралары хужаларының гражданлык җаваплылыгы иминиятләштерелгән транспорт чаралары күрсәтелә.

Мәжбүри иминият килешүе буенча транспорт чарасы хужасының, шулай ук транспорт чарасын законлы нигездә файдаланучы башка кешенең граждан җаваплылыгы иминиятләнә.

Мәжбүри иминият шартнамәсе төзегәндә, иминиятче иминиятләүчегә иминият полисы һәм дәүләт үрнәгендәге махсус билге тапшыра. Мәжбүри иминиятне гамәлгә ашыруны раслаучы документ булып иминият полисы тора.

Зыян күрүчеләр таләбе буенча компенсация түләүләре гамәлгә кую документлары нигезендә һәм 2002 елның 25 апрелендәге 40-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә эшләрүче иминиятчеләрнең һөнәри берләшмәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Зыян күрүчеләр һәм иминиятчеләрнең һөнәри берләшмәсе арасындагы компенсация түләүләре уңаеннан мөнәсәбәтләрдә аналогия буенча мәжбүри иминият шартнамәсе буенча файда алучы белән иминиятләштерүче арасындагы мөнәсәбәтләр өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән кагыйдәләр кулланыла. Тиешле нигезләмәләр Федераль законда башкасы каралмаганга һәм мондый мөнәсәбәтләрнең асылынан башкасы килеп чыкмаганга кулланыла. Шулай ук вакытта күрсәтелгән компенсация түләүләре иминиятче һәм (яки) зыян өчен җаваплы зат тарафыннан китерелгән зыянны өлешчә каплауга тигез суммага кими.

Транспорт чаралары хужаларының иминиятләштерү буенча күрсәтелгән Федераль закон белән билгеләнгән бурычларын үтәүне контрольдә тоту милиция тарафыннан транспорт чараларын теркәү, Дәүләт техник күзәтүен оештырганда һәм юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда, шулай ук юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә норматив хокукый актларны теркәгәндә башкарыла. Транспорт чарасын йөртүченең үзе белән мәжбүри иминият полисы булырга һәм аны тикшерү өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә вәкаләтле милиция хезмәткәрләренә тапшырырга тиеш.

Россия Федерациясе территориясендә элекке Федераль закон белән билгеләнгән гражданлык җаваплылыгын иминиятләү буенча йөкләмәне үтәмәгән транспорт чараларын файдалану тыела. Күрсәтелгән транспорт чараларына карата дәүләт техник каравы һәм теркәве үткәрелми.

7. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ ҺӘМ СОЦИАЛЬ-ИКТИСАДЫЙ НӘТИЖӘЛӘРЕ

Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Кече Шилнә авыл жирлегендә юлларында аварияләр һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар саны кимү, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү белән идарә итү системасын, юл хәрәкәтендә катнашучылар белән эшләрү буенча дәүләт сәясәтен камилләштерү, транспорт чараларының конструктив һәм эксплуатацион куркынычсызлыгын арттыру, Кече Шилнә авыл жирлегендә юл хәрәкәтен оештыруны камилләштерү, юл челтәрендә имин хәрәкәт шартларын тәмин итү, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерү, юл хәрәкәтендә катнашучылар өчен оператив радиоәлемтә булдыру һәм госпитальгә кадәр этапта юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү сыйфатын күтәрү көтелә.

Күпчелек очракта алынган нәтижәләргә нинди дә булса дәрәҗә теоретик нигез бирү дә шулай ук авыр. Бигрәк тә оештыру чараларының юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышы моделенә йогынтысы аз өйрәнелгән. Һәм моның үрнәге булып жәяүлеләр юллары тора. Бу чара нәтижәсендә юл-транспорт һәлакәтләре санындагы нинди дә булса үзгәрешне исбатлау авыр. Хәтта жәяүлеләр юлы саны артса да, бу жәяүлеләрнең барысы да алардан файдаланачак, ә автомобильчеләр тизлекне алар янында киметчәк дигән сүз түгел. Мондый чаралар буенча, бәлки, юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышы модельләренен башка үзгәрешләре буенча

булган материалларда бушлыклар бар. Шуңа күрә китерелгән аңлатмалар шактый дөрес булырга мөмкин, әмма алар мөмкин булган, ләкин документлаштырылмаган аңлатмалар турында гипотезлар гына.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 1998 елның 4 декабрендәге 1441 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе автомобиль юлларының озынлыгы, техник торышы буенча Юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләрен дәүләти исәпкә алу кагыйдәләре нигезендә 02.02.2000 һәм 27.08.2015 еллардагы үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән юл-транспорт һәлакәтләренен торышын бәяләү буенча түбәндәге индикаторларның дәүләт исәпкә алынуы гамәлгә ашырыла:

- хәрәкәт составы туктап тору өчен мәйданчыклар, шул исәптән туклану, сәүдә, ашыгыч медицина ярдәме һәм жир катламыннан читтә урнашкан автотранспорт тукталышларының башка урыннарында ял итү һәм кыска вакытлы тукталыш өчен мәйданчыклар саны;

- тротуарлар һәм каты өслекле жәяүлеләр юллары озынлыгы;

- автобус тукталышлары саны;

- бер дәрәжәдә тоташу һәм киселешү урыннары саны (гади жиһазландырылмаган тоташулар һәм киселешләр, өлешчә каналларга бүленгән тоташулар һәм икенче дәрәжәле юлда юнәлдерелгән утраулар белән киселешләр, тулысынча каналларга бүленгән киселешләр һәм ике юлда да юнәлдерелгән утраулар белән тоташулар, божралы киселешләр);

- төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә туры китереп урнаштырылган каты өслекле (капиталь, жиңеләйтелгән һәм күчеш) төп юлга чыгу һәм керү урыннары саны;

- барлык типтагы күчмә-тизлек полосалары, шул исәптән чөйсыман, параллель, бүленү полосасы белән параллель, параллель булмаган яки кәкрә сызыклы полосалар саны;

- кытыршы өслекле юл катламнарының озынлыгы (макро- һәм микрокытыршылыкны тәмин итүче сайланган гранулометрик состав белән юл катламының беренче өслеген эшкәртү);

- ныгытылган юл читләре (сул һәм уң як), шул исәптән асфальтобетон, цемент-бетон, таш материаллар белән, үләннәр чөчеп ныгытылган юл читләренен озынлыгы;

- барьер һәм парапет тибындагы коймалар озынлыгы (төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә беренче төркем коймалары);

- сигнал баганалары саны;

- ясалма корылмаларда һәм бордюр ташларында отбойлы брусның югары тәгәрмәче озынлыгы;

- горизонталь (юл өслегенә төшерелә торган линияләр, язулар, уklar һәм башка билгеләмәләр) һәм вертикаль (күперләр, юлүткәргечләр, парапетлар, киртәләр, бордюрлар һәм башка юл корылмалары һәм юл элементларына төшерелә торган линияләр һәм билгеләмәләр) булу;

- расланган дислокация нигезендә юл билгеләре һәм күрсәткечләр саны;

- стационар яктырту жайланмалары саны;

- төрле дәрәжәләрдә жәяүлеләр кичүе саны;

- тимер юллар һәм хисап бирүче оешма балансында булган автомобиль юллары кисешкән урыннарда төрле дәрәжәдә транспорт развязкалары саны;

- машина йөртүчеләрне эзерләү сыйфаты һәм башка юл хәрәкәтендә катнашучыларның юлларда үз-үзләрен тотышы культурасы;

- отвод полосасында һәм юл буе полосасында сервис объектлары саны (автозаправка станцияләре, мотельләр, кемпинглар, техник хезмәт күрсәтү станцияләре, башка сервис объектлары);

- Россия Федерациясе автомобиль юлларында юл-транспорт һәлакәтләрен исәпкә алу һәм анализлау кагыйдәләре нигезендә ачыкланган юл-транспорт һәлакәтләре концентрациясе участоклары саны;

- юл-транспорт һәлакәтләре концентрациясе участокларын бетерү өчен юл эшләре башкарылган участоклар саны;

- юридик һәм физик затларныкы булган трамвай һәм троллейбуслар саны;

- юлларның сыйфаты һәм аларның кулланучылар шартларына туры килүе.

Юл-транспорт һәлакәтләренен гомумиләштерелгән индикатив күрсәткечләре сыйфатында кабул ителә:

- 1 кв.м. майданда гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы, километрларда;
- асфальт-бетон өслекле юлларның гомуми файдаланудагы юлларның гомуми озынлыгына нисбәте; %ларда;
- асфальт-бетон өслекле юллар белән гомуми файдаланудагы юллар челтәренә кадәр элемтәсе булмаган торак пунктларның чагыштырма зурлыгы, процентларда,
- авыл хужалыгы предприятиеләренә үзәк утарлары;
- калган торак пунктлар.

Әлеге программаны тормышка ашыру нәтижәсендә көтелә:

- районда юллардагы аварияләргә киметү һәм ел саен юл-транспорт һәлакәтләренә индикатив күрсәткечләргә киметү, бу, һичшиксез, юл-транспорт һәлакәтләренә гомуми саны картинасында чагылыш табачак:

- юл-транспорт һәлакәтләргә нәтижәсендә жәрәхәт алуучылар һәм һәлак булуучылар саны, нәтижәләргә авырлыгы;

- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә дәүләт идарәсе системасын һәм юл хәрәкәтендә катнашучылар белән эшләүдә дәүләт сәясәтен камилләштерү;

- транспорт чараларының конструктив һәм эксплуатацион иминлеген арттыру;

- шәһәрдә юл хәрәкәтен оештыруны камилләштерү;

- юлларда имин хәрәкәт шартларын тәмин итү;

- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерү;

- хәрәкәттә катнашучылар өчен оператив радиоэлемент системасын булдыру һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә госпитальгә кадәргә этапта ярдәм күрсәтү сыйфатын күтәрү

Башка чыганаclar: банкларның максатчан кредитлары, программаны тормышка ашыруда катнашучыларның взнослары, фондлар һәм ижтимагый оешмалар акчалары, эшмәкәрлек структуралары чаралары, иганәче чаралары һ.б.

2024-2026 елларга Кече Шилнэ авыл жирлеген буенча юл хэрэкэте иминлеген арттыру
ПРОГРАММАСЫ

№	Объектларның исеме	Егэрлек	Финанслау чыганакалары			Искәрмә
			Жирле бюджет, мең сумда			
			2024	2025	2026	
1.	Авыл эчендә юллар төзү, ремонтлау һәм реконструкцияләү:		0	0	0	
2.	Торак пунктларда тукталыш павильоннары урнаштыру					
3.	Торак пункттагы гомуми белем бирү учреждениеләре каршындагы балалар автомобиль майданчылары:		400	400	400	ЖБ
4.	«Ясалма тигезсезлек» урнаштыру:		100	100	100	ЖБ
5.	Юл йөрү өлешендә разметка: Кече Шилнэ авылы, Үзәк ур., 1 йорт, Үзәк ур., 1а йорт		300	300	3000	
6.	Авыл жирлегендә юл билгеләре кую		-	-	-	
7.	Юл билгеләре		0	0	0	ЖБ
8.	Төзелеш материаллары - вак таш		0	0	0	ЖБ
9.	Юл яны сервисы объектлары булган участокларда юлларны яктырту		0	0	0	ЖБ
10.	Металл киртә урнаштыру		-	-	-	
	Торак пунктларда юл хэрәкәтен оештыру проекты					
	Барлығы:		800	8000	800	800,00

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Кече Шилнэ авыл жирлеген
Башкарма комитеты Житәкчесе

А.Г. Даутов